

Dictamen

Emès pel *Dr. Joan Lluís Pérez Francesch*, catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat Autònoma de Barcelona, a petició del Fòrum de Síndics, Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya, en relació a les facultats i obligacions dels ajuntaments davant l'existència de cables aeris o penjats a façanes, pals, suports o altres elements situats a la via pública, especialment quan es troben en desús, deteriorats, abandonats o generen un impacte negatiu sobre la seguretat, el paisatge urbà o els drets de la ciutadania.

1.- OBJECTE, ABAST I QÜESTIONS SOTMESES A DICTAMEN

Aquest dictamen vol donar resposta a diverses qüestions que preocupen les Sindicatures de Greuges Locals, com ara el marc normatiu; les competències municipals que es poden exercir per tal de fer front a l'ocupació del domini públic; els deures municipals en relació a la protecció de la seguretat, la salubritat, el paisatge urbà, el patrimoni arquitectònic, el dret de la ciutadania a una bona administració; el requeriment municipal a les empreses titulars de la retirada, ordenació o soterrament dels cables; el règim jurídic dels cables abandonats o sense titular identificable; els mecanismes administratius que poden fer servir els ajuntaments per tal de corregir la situació de desordre pel que fa als cables; les obligacions de les empreses operadores i la responsabilitats en el manteniment de les instal·lacions.

Hi ha dos elements que convé no confondre. El primer és la naturalesa del suport físic: la façana pot ser un element comú d'una comunitat en règim de propietat horitzontal, un element d'un immoble de propietat singular o un bé de titularitat municipal, demanial o patrimonial. El segon és la naturalesa de l'espai efectivament ocupat o travessat: el vol de la via pública constitueix domini públic local, mentre que el pla de la façana és, per regla general, propietat privada. D'aquesta distinció en deriva, com s'exposarà, la diferent posició jurídica de l'Ajuntament: titular demanial en el primer cas i administració urbanística d'intervenció en el segon.

2.- MARC COMPETENCIAL

A la matèria analitzada observem una concurrència competencial. L'Estat ostenta la competència exclusiva sobre el règim general de les telecomunicacions (art. 149.1.21 CE), sobre les bases del règim energètic i el transport d'energia (art. 149.1.22 i 25 CE) i sobre les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica (art. 149.1.13 CE). La Generalitat de Catalunya, per la seva banda, té competència exclusiva en matèria d'urbanisme i ordenació del territori (art. 149.1 EAC), de paisatge (art. 149.3 EAC) i de patrimoni cultural (art. 127 EAC), i competència compartida en matèria d'energia (art. 133 EAC). Els municipis, en fi, exerceixen les competències pròpies que els atribueixen l'article 25.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (LBRL) —singularment en *urbanisme, protecció del patrimoni històric, medi ambient urbà i infraestructures viàries*—, l'article 84.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i l'article 66 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril (TRLMRLC).

La doctrina constitucional ha resolt aquesta concurrència mitjançant un criteri de complementarietat funcional. Les sentències del Tribunal Constitucional 8/2012, de 18 de gener, i 20/2016, de 4 de febrer, admeten que els ens locals exerceixin les seves competències urbanístiques, mediambientals i de protecció del patrimoni sobre les infraestructures de telecomunicacions, però adverteixen que aquest exercici no pot desnaturalitzar ni buidar de contingut el dret de desplegament reconegut pel legislador estatal, ni envair els aspectes tècnics reservats a la competència sectorial —de manera assenyalada, els nivells d'emissió radioelèctrica i les condicions tècniques de la xarxa—. La jurisprudència contenciosa ha reiterat, en el mateix sentit, que l'activitat dels operadors incideix sobre l'urbanisme i el medi ambient, de competència municipal, «fins i tot quan aquesta activitat es limiti a l'estesa de cables en façana», tal com recorda la Sentència del Tribunal Suprem de 24 de juny de 2024 (Sala del Contenciós Administratiu, Secció Segona, Sentència núm. 1117/2024). La conclusió és que l'Ajuntament no és un simple espectador del desplegament, però tampoc no en pot ser l'autoritat autoritzant plena: la seva intervenció és legítima en la mesura que s'articuli a través de *títols competencials propis* —ordenació urbanística, protecció del patrimoni i del paisatge, gestió del domini públic viari, accessibilitat i seguretat— i es formuli amb criteris objectius, proporcionats i motivats.

3. FONAMENTS JURÍDICS

3. 1. El règim de les xarxes de comunicacions electròniques: drets d'ocupació i caràcter d'obra d'interès general

La Llei estatal 11/2022, de 28 de juny, general de telecomunicacions (LGT) qualifica les xarxes públiques de comunicacions electròniques com a equipament de caràcter bàsic, atribueix la seva intervenció en els instruments de planificació urbanística amb el caràcter de determinació estructurant i declara que la seva instal·lació i desplegament constitueixen obres d'interès general (art. 49.2). Aquesta qualificació opera com a criteri hermenèutic que obliga a interpretar restrictivament qualsevol limitació municipal i com a fonament de la posició privilegiada que la llei reconeix als operadors dels serveis.

L'article 44 LGT reconeix als operadors el dret d'ocupació de la propietat privada quan sigui necessari per a la instal·lació de la xarxa, dret que s'instrumenta mitjançant l'expropiació forçosa —de la qual l'operador és beneficiari— o mitjançant la constitució de servituds i limitacions a la propietat, amb l'exigència que no existeixin alternatives econòmicament viables i tècnicament equivalents. L'article 45 regula el dret d'ocupació del domini públic, i l'article 46 imposa mecanismes d'ubicació compartida i ús compartit de la propietat pública i privada. Els articles 52 i 53 completen aquest règim amb el dret d'accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes i amb la coordinació d'obres civils.

Cal recordar que la competència per declarar la utilitat pública, tramitar l'expropiació o imposar la servitud sobre un immoble privat correspon a l'Administració General de l'Estat, no al municipi. En conseqüència, cap acte municipal —ni la llicència, ni la comunicació prèvia, ni la declaració responsable— no confereix a l'operador cap dret real ni cap títol civil sobre la façana d'un tercer. Regeix aquí, amb tota la seva vigència, la clàusula tradicional segons la qual les llicències s'atorguen «llevat del dret de propietat i sense perjudici de tercer» (art. 12.1 del Reglament de serveis de les corporacions locals de 1955). Si l'operador no disposa del consentiment de la propietat o de la comunitat, la controvèrsia és de naturalesa civil i el seu coneixement escapa a la competència municipal.

El Reglament d'Infraestructura de Gigabit - Reglament (UE) 2024/1309, del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, sobre mesures per reduir el cost del desplegament de xarxes de comunicacions electròniques de gigabit- ha reforçat notablement aquest marc. Entre les seves afectacions més rellevants per a l'àmbit local destaquen: el dret d'accés a la infraestructura física existent quan la duplicació sigui tècnicament impossible o econòmicament ineficient; la transparència mitjançant un punt d'informació únic amb informació georeferenciada de les infraestructures; la coordinació d'obres

civils; la subjecció de l'atorgament de permisos a terminis màxims i a un règim de silenci favorable al sol·licitant; l'exempció de permís previ per a obres civils de escassa entitat; i, des del 12 de febrer de 2026, l'obligació que els edificis sotmesos a reformes importants estiguin equipats amb infraestructura física interior adaptada a la fibra i, en el cas d'edificis plurifamiliars, amb un punt d'accés. Aquesta darrera previsió té una projecció directa sobre l'objecte del dictamen: en la mesura que el parc edificat s'adapti, la pressió sobre les façanes hauria de disminuir, i l'Ajuntament pot legítimament orientar la seva ordenança a accelerar aquesta transició.

3.2. Els títols habilitants

L'article 49 LGT articula un sistema esglaonat d'intervenció administrativa que desplaça parcialment el règim urbanístic ordinari:

- a) *supòsits en què no es pot exigir llicència ni autorització prèvia.* L'apartat 9 de l'article 49 estableix que per a la instal·lació o explotació d'estacions o infraestructures radioelèctriques i recursos associats en domini privat no es pot exigir l'obtenció de llicència o autorització prèvia d'obres, instal·lacions, de funcionament o d'activitat, de caràcter mediambiental ni cap altra d'anàloga, i la substitueix per una *declaració responsable*. Aquesta regla, però, coneix excepcions expresses de gran transcendència per al cas que ens ocupa: les edificacions del patrimoni històric i artístic amb la categoria de bé d'interès cultural declarada per les autoritats competents, les instal·lacions que ocupin una superfície superior a 300 metres quadrats i les de nova construcció amb impacte en espais naturals protegits. En aquests supòsits sí que exigeix el règim ordinari de llicència.
- b) *supòsits subjectes a declaració responsable.* La Sentència del Tribunal Suprem núm. 1117/2024, de 24 de juny (rec. 448/2023), ha fixat com a criteri interpretatiu que el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques consistent en l'estesa de cables de fibra òptica per canalitzacions d'un altre operador o de nova col·locació, tant per les façanes dels immobles com pel seu interior, constitueix una instal·lació als efectes del fet imposable de l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, i requereix la presentació d'una declaració responsable davant l'ajuntament, per tal com no integra una actuació d'innovació tecnològica o adaptació tècnica. En aquest pronunciament es confirma que l'estesa de cables en façana és una actuació subjecta a control administratiu municipal, encara que sigui per la via del control ex post.

- c) *supòsits exempts de qualsevol títol*. L'apartat 11 de l'article 49 exclou de tota concessió, autorització, llicència, declaració responsable o comunicació prèvia les actuacions d'innovació tecnològica o adaptació tècnica sobre infraestructures ja existents que suposin la incorporació de nou equipament o l'emissió en noves bandes de freqüències o amb altres tecnologies, sempre que no es modifiqui la ubicació dels elements de suport ni es variïn els elements d'obra civil i pal, i sempre que no comportin risc estructural. La interpretació d'aquest precepte ha de ser estricta: la substitució o l'ampliació del cablejat existent, amb nova ocupació del parament, no hi queda emparada, com confirma la sentència anteriorment esmentada.

D'altra banda, tenim els articles 187, 187 bis i 187 ter del Text refós de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost (TRLUC), en la seva redacció vigent —modificada en diverses ocasions, la darrera de les quals per la Llei 11/2026, del 9 de juliol, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic—, distribueixen els actes d'ús del sòl entre la llicència urbanística i la comunicació prèvia. L'ordenança municipal ha d'articular la coherència entre ambdós sistemes, tot assumint que, en cas de contradicció, preval la norma sectorial estatal en allò que resulti emparat pels títols competencials de l'article 149.1.13 i 21 CE.

3.3. Aspectes concrets que cal tenir en compte pels ajuntaments.

- a) *plans de desplegament de les operadores*. La LGT permet que els operadors presentin plans de desplegament o instal·lació davant l'administració competent, l'aprovació dels quals produeix un efecte alliberatori que permet substituir la llicència per la declaració responsable respecte dels elements que hi són inclosos. La presentació del pla és, tanmateix, potestativa per a l'operador: l'ordenança municipal no en pot imposar la presentació com a condició prèvia i necessària per al desplegament, si bé pot regular-ne el contingut, la tramitació i els efectes per als casos en què es presenti. Convé, en aquest sentit, que l'ordenança municipal prevegi expressament que el pla contingui la identificació dels trams on es preveu el desplegament aeri o per façana, la justificació de la impossibilitat de solucions alternatives i el calendari de soterrament o retirada.
- b) *l'ocupació del vol de la via pública*: mitjançant creuaments aeris, ens trobem davant d'un ús privatiu o d'un aprofitament especial del domini públic local que requereix el títol demanial corresponent, d'acord amb els articles 84 i següents

de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, el Reglament de béns de les entitats locals (Reial decret 1372/1986) i el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals de Catalunya (Decret 179/1995, de 13 de juny). L'article 45 LGT no exclou aquest títol, sinó que en condiciona el contingut: l'Ajuntament pot fixar condicions tècniques, estètiques i temporals, però no pot denegar-lo de manera immotivada ni sotmetre'l a requisits desproporcionats.

- c) *La façana com a objecte: títol civil i posició de la comunitat de propietaris:* A Catalunya, el règim de la propietat horitzontal es regeix pel llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, aprovat per la Llei 5/2006, de 10 de maig (arts. 553-1 i següents), que desplaça l'aplicació de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal, sens perjudici de la vigència d'aquesta darrera en allò que tingui caràcter bàsic o civil no assumit per la legislació catalana. La façana constitueix un element comú per naturalesa i la seva afectació requereix l'acord de la junta de la comunitat de propietaris amb les majories previstes a l'article 553-25 CCCat, amb el règim especial que la legislació estableix per a la instal·lació d'infraestructures comunes d'accés als serveis de telecomunicacions. Aquest règim s'ha de posar en relació amb el Reial decret llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació, i amb el seu reglament, aprovat pel Reial decret 346/2011, d'11 de març, desplegat per l'Ordre ITC/1644/2011, de 10 de juny, segons els quals la connexió dels usuaris *s'ha de canalitzar preferentment per la infraestructura comuna interior de l'edifici, i el recurs a la façana ha de ser subsidiari*. Amb l'entrada en aplicació dels articles 7 i 8 del Reglament d'Infraestructura de Gigabit, aquesta preferència s'ha reforçat amb un dret d'accés dels operadors a la infraestructura física interior existent.

Quan la façana és de titularitat municipal, l'Ajuntament actua com a propietari i no com a autoritat urbanística. Podrà, doncs, autoritzar o denegar l'ocupació d'acord amb la legislació patrimonial, tot fixant les contraprestacions i les condicions que consideri oportunes, sense perjudici dels principis de no-discriminació entre operadors i de neutralitat tecnològica que imposa la normativa sectorial i que la "Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia" supervisa.

3.4. Els límits materials a la instal·lació en façana

a) Protecció del patrimoni cultural

És aquest el límit de major intensitat i el de fonamentació més sòlida, perquè no deriva d'una decisió municipal discrecional sinó d'una prohibició legal expressa. L'article 19.3 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, prohibeix la col·locació de qualsevol classe de cables, antenes i conduccions aparents en els jardins històrics i en les façanes i cobertes dels monuments declarats d'interès cultural. En termes equivalents, l'article 35.2 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, prohibeix la instal·lació de cables, antenes i conduccions aparents en els jardins històrics i en les façanes i cobertes dels monuments, dels conjunts històrics i en les zones arqueològiques.

L'abast d'aquesta prohibició és notable, perquè no es limita als béns declarats individualment sinó que s'estén als conjunts històrics en la seva integritat. En aquests àmbits, la solució jurídicament obligada és el *soterrament, la canalització oculta o el traçat per l'interior de les edificacions*. La coherència del sistema es tanca amb l'excepció que el mateix article 49.9 LGT estableix per a les edificacions declarades bé d'interès cultural, en les quals l'Ajuntament conserva la potestat d'exigir llicència prèvia i, si escau, la intervenció del departament competent en matèria de cultura de la Generalitat.

Respecte dels béns culturals d'interès local i dels immobles inclosos en el catàleg del planejament, la protecció no deriva directament de la llei sinó de l'instrument urbanístic. Per aquesta raó, es recomana que el pla d'ordenació urbanística municipal, el pla especial de protecció del patrimoni o el catàleg incorporin determinacions expresses sobre les instal·lacions de serveis en façana: el fonament d'una eventual denegació serà molt més robust si es recolza en una determinació de planejament degudament aprovada que si s'articula únicament per la via genèrica de l'ordenança municipal.

b) Paisatge urbà i integració estètica

La protecció del paisatge urbà troba empara en la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya, i en el seu reglament, aprovat pel Decret 343/2006, de 19 de setembre, així com en el deure d'adaptació de les construccions a l'ambient que consagra l'article 9 de Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya (TRLUC). Aquest títol permet a l'Ajuntament establir criteris de traçat, agrupació, cromatisme i ocultació dels cables.

Ara bé, aquest fonament té límits. La Sentència de l'Audiència Nacional de 2 de novembre de 2018 (rec. 206/2015), dictada en el procediment especial per a la garantia de la unitat de mercat de l'article 27 de la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia

de la unitat de mercat, va anul·lar la prohibició d'instal·lar antenes i conduccions a les façanes que imposava l'ordenança de paisatge urbà de Santa Cruz de Tenerife. La idea de fons és clara: una prohibició absoluta i indiferenciada de desplegament per façana en tot el terme municipal, fonamentada exclusivament en consideracions estètiques i sense modulació territorial ni alternatives viables, és desproporcionada i vulnera els principis de necessitat i proporcionalitat de l'article 5 de la Llei 20/2013 de garantia de la unitat de mercat i de l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. La tècnica jurídicament segura no és la prohibició, sinó la zonificació graduada acompanyada de criteris tècnics objectius.

c) Accessibilitat universal

Els cables, les caixes de derivació i els armaris instal·lats a la façana projecten els seus efectes sobre l'itinerari de vianants. Resulten aquí d'aplicació el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social; l'Ordre TMA/851/2021, de 23 de juliol, per la qual es desenvolupen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats; la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat, i el Codi d'accessibilitat de Catalunya, aprovat pel Decret 209/2023, de 28 de novembre, que substitueix el Decret 135/1995 amb un règim transitori esglaonat. Aquestes normes imposen que els elements volats i adossats a façana respectin l'alçada lliure de pas i no envaeixin la banda lliure de circulació de vianants, i habiliten l'Ajuntament a exigir la reubicació dels elements que la comprometen.

d) Seguretat de les instal·lacions

Les instal·lacions elèctriques resten sotmeses al Reglament electrotècnic per a baixa tensió, aprovat pel Reial decret 842/2002, de 2 d'agost, i a les seves instruccions tècniques complementàries, singularment les relatives a xarxes aèries per a distribució en baixa tensió i a línies posades sobre façana, que fixen les alçades mínimes lliures sobre calçades i espais de vianants, les distàncies de seguretat respecte de finestres i balcons i les condicions de fixació. Les línies d'alta tensió es regeixen pel Reial decret 223/2008, de 15 de febrer. Aquestes prescripcions són d'ordre públic tècnic i el seu compliment és verificable per l'Ajuntament en l'exercici de les seves potestats d'inspecció, sens perjudici de la competència de la Generalitat de Catalunya en matèria d'indústria i energia.

4. Especial referència a les xarxes de distribució d'energia elèctrica

El règim de les xarxes elèctriques presenta diferències substancials respecte del de les telecomunicacions i no pot ser tractat per assimilació. La Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, declara d'utilitat pública les instal·lacions elèctriques de generació, transport i distribució (arts. 54 i següents) i regula la servitud de pas d'energia elèctrica, que en la seva modalitat aèria comprèn el vol sobre predis aliens i l'establiment de suports fixos (art. 57), amb el desplegament reglamentari del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre. La declaració d'utilitat pública comporta la necessitat d'ocupació dels béns afectats i habilita l'expedient expropiatori, la competència del qual correspon, en el cas de les instal·lacions de distribució d'àmbit autonòmic, a la Generalitat.

A diferència del que succeeix en matèria de telecomunicacions, les instal·lacions elèctriques no gaudeixen del règim de dispensa de llicència de l'article 49 LGT. En conseqüència, hi resulta plenament aplicable el règim ordinari de títols habilitants urbanístics del TRLUC, sens perjudici de l'autorització administrativa prèvia, l'aprovació del projecte d'execució i l'autorització d'explotació que correspongui atorgar a l'òrgan competent en matèria d'energia. L'Ajuntament disposa, per tant, d'un marge d'intervenció més ampli respecte de les escomeses i les línies elèctriques en façana que respecte del cablejat de comunicacions electròniques, i pot condicionar la llicència a l'adopció de solucions de soterrament o d'integració, especialment en àmbits protegits i en obres d'urbanització de nova execució.

5. Règim econòmic i tributari

L'aprofitament especial o l'ús privatiu del domini públic local derivat de l'estesa de cables pel vol, el sòl o el subsol de la via pública constitueix el fet imposable de la taxa prevista als articles 20.3 i 24.1 del Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març (TRLHL). Per a les empreses subministradores de serveis que afecten la generalitat del veïnat, l'article 24.1.c) estableix el règim especial de quantificació de l'1,5 per cent dels ingressos bruts procedents de la facturació que obtinguin anualment en el terme municipal.

La compatibilitat d'aquest règim amb el dret de la Unió Europea ha estat objecte d'una evolució jurisprudencial rellevant. Després que la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 12 de juliol de 2012 (assumptes acumulats C-55/11, C-57/11 i C-58/11, Vodafone España) declarés incompatible l'exigència de la taxa a operadors de telefonia mòbil que no fossin titulars de les xarxes, la Sentència de 27 de gener de 2021 (assumpte C-764/18, Vodafone España) va admetre l'exigència respecte dels operadors titulars d'infraestructures utilitzades per a la prestació de serveis de telefonia fixa i d'accés a internet. La Sala Tercera del Tribunal Suprem ha incorporat aquesta doctrina

en les seves sentències de 26 i 29 d'abril de 2021 (rec. 1636/2017 i 1383/2017). L'ordenança fiscal municipal ha de reflectir amb precisió aquesta distinció per evitar liquidacions anul·lables.

6. La potestat normativa municipal: contingut possible i límits

L'Ajuntament pot aprovar una *ordenança reguladora de la instal·lació d'infraestructures de serveis a l'espai públic i a les façanes*, a l'empara dels articles 4.1.a) i 25.2 LBRL, dels articles 8 i 178 del Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya (TRLMRLC) i dels articles 60 i següents del Decret 179/1995. Cal, no obstant això, observar escrupolosament tres condicionants.

- a) A més dels tràmits d'aprovació inicial, informació pública, aprovació definitiva i publicació íntegra, i de la consulta pública prèvia de l'article 133 de la Llei 39/2015, resulta *preceptiu l'informe de la Secretaria d'Estat competent en matèria de telecomunicacions previst a l'article 50.5 LGT per a les normes i els instruments de planificació que afectin el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques*. L'omissió d'aquest informe ha estat causa reiterada d'anul·lació d'ordenances municipals en seu contenciosa, per la qual cosa la seva sol·licitud ha de constar degudament acreditada a l'expedient. El mateix precepte habilita el Ministeri a emetre recomanacions i models d'ordenança elaborats amb les associacions d'entitats locals, l'ús dels quals redueix notablement el risc d'impugnació.
- b) L'ordenança pot regular, entre altres extrems: la *zonificació* del terme municipal en àmbits de protecció màxima —béns d'interès cultural, conjunts històrics i els seus entorns—, àmbits de protecció mitjana i àmbits generals, amb règims diferenciats; els *criteris tècnics de traçat* (agrupació de conduccions, ocultació sota cornises i motlures, respecte dels eixos compositius de la façana, cromatisme integrat, prohibició de traçats diagonals i de creuaments aeris de nova implantació; *l'obligació d'utilitzar prioritàriament les canalitzacions soterrades i les infraestructures existents*, en coherència amb els articles 46 i 52 LGT i amb l'article 3 del Reglament d'Infraestructura de Gigabit; l'exigència de reposició del parament al seu estat originari; la constitució de garanties; el deure de comunicació i d'inventari georeferenciat de les instal·lacions; el règim d'inspecció; i el deure de retirada del cablejat en desús.

- c) L'ordenança no pot: (i) exigir llicència allà on la llei imposa la declaració responsable; (ii) establir prohibicions absolutes i indiferenciades de desplegament aeri o per façana en la totalitat del terme municipal; (iii) imposar la presentació obligatòria de plans de desplegament com a condició prèvia del desplegament; (iv) introduir requisits fonamentats en la protecció de la salut davant les emissions radioelèctriques, matèria reservada a l'Estat; (v) establir distàncies o condicionants tècnics que impossibilitin de facto el servei; ni (vi) discriminar entre operadors. Tota limitació ha d'anar acompanyada, en la memòria de l'ordenança, de la justificació expressa de la seva necessitat, proporcionalitat i menor onerositat comparativa.

7. Conservació, disciplina i retirada del cablejat en desús

La proliferació de cables fora de servei constitueix, en la pràctica, el problema de més difícil solució i, alhora, aquell en què la posició municipal és més sòlida. El règim privilegiat de l'article 49 LGT i el dret d'ocupació dels articles 44 i 45 s'estableixen en funció de la instal·lació i explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques. Un cable que ha cessat definitivament la seva explotació no dona suport a cap xarxa en servei i, per tant, decau el fonament de la seva permanència: l'ocupació esdevé mancada de títol.

En aquesta situació, l'Ajuntament disposa dels instruments següents:

- a) el deure legal de garantir l'ús, conservació i rehabilitació dels béns immobles, de l'article 197 TRLUC, que abasta les instal·lacions, i les ordres d'execució de l'article 198 del mateix text, que permeten imposar al titular la retirada o l'adequació dels elements;
- b) les mesures d'execució forçosa dels articles 99 i següents de la Llei 39/2015, incloses la multa coercitiva i l'execució subsidiària a càrrec de l'obligat;
- c) la revocació de l'autorització demanial, atès el caràcter essencialment revocable dels títols d'ocupació del domini públic sense dret a indemnització, en els termes de la legislació patrimonial;
- d) el règim de protecció de la legalitat urbanística dels articles 205 i següents del TRLUC per als supòsits d'instal·lacions executades sense títol o en contra del que preveu;
- e) el règim sancionador propi que estableixi l'ordenança, dins dels límits dels articles 139 a 141 LBRL.

El procediment requereix la prèvia identificació de la titularitat del cablejat —dificultat pràctica principal, que l'obligació d'inventari georeferenciat i d'etiquetatge imposada per l'ordenança contribueix a resoldre—, atorgament d'un termini raonable de retirada voluntària, i execució subsidiària amb repercussió del cost. La subscripció de convenis amb els operadors i amb l'empresa distribuïdora d'energia, amb calendaris de retirada i de soterrament coordinats amb les obres d'urbanització i amb el règim de coordinació d'obres civils del Reglament d'Infraestructura de Gigabit, constitueix una via especialment eficient i menys conflictiva.

8.- CONCLUSIONS JURÍDIQUES

En virtut de les consideracions anteriors, s'emeten les conclusions següents.

Primera. La instal·lació de cablejat en façanes no admet un tractament jurídic unitari. Cal distingir, d'una banda, segons la naturalesa de la xarxa —comunicacions electròniques o energia elèctrica—, sotmeses a règims sectorials clarament diferenciats; i, d'altra banda, segons la naturalesa del suport i de l'espai ocupat —propietat privada, element comú o domini públic viari.

Segona. Les xarxes públiques de comunicacions electròniques tenen la consideració legal d'equipament bàsic i el seu desplegament constitueix obra d'interès general, la qual cosa obliga a interpretar de manera restrictiva les limitacions municipals i imposa una càrrega reforçada de motivació a qualsevol mesura restrictiva.

Tercera. Cap acte municipal no confereix a l'operador un títol civil sobre la façana d'un tercer. L'ocupació de la propietat privada requereix el consentiment del titular o de la comunitat de propietaris, o bé la constitució de la servitud o l'expropiació per l'òrgan estatal competent, i les llicències s'entenen atorgades sense perjudici del dret de propietat i de tercers.

Quarta. L'estesa de cables de fibra òptica per façanes i interiors d'immobles està subjecta a declaració responsable davant l'Ajuntament i constitueix el fet imposable de l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, d'acord amb la doctrina fixada per la Sentència del Tribunal Suprem núm. 1117/2024, de 24 de juny.

Cinquena. En els monuments, els conjunts històrics, les zones arqueològiques i els jardins històrics, la instal·lació de cables i conduccions aparents en façanes i cobertes està legalment prohibida per l'article 35.2 de la Llei 9/1993 i per l'article 19.3 de la Llei 16/1985. En aquests àmbits l'Ajuntament conserva, a més, la potestat d'exigir llicència prèvia per aplicació de l'excepció de l'article 49.9 LGT.

Sisena. Fora dels àmbits legalment protegits, una prohibició absoluta i indiferenciada del desplegament per façana és desproporcionada i susceptible d'anul·lació per vulneració de la garantia de la unitat de mercat. La tècnica jurídicament segura consisteix en la zonificació graduada, els criteris tècnics objectius de traçat i integració, i la preferència reglada per les canalitzacions soterrades i les infraestructures existents.

Setena. Les instal·lacions elèctriques en façana no gaudeixen de la dispensa de llicència prevista per a les telecomunicacions i resten subjectes al règim ordinari de títols habilitants urbanístics, sens perjudici de les autoritzacions sectorials en matèria d'energia. El marge d'intervenció municipal és, en aquest àmbit, sensiblement més ampli.

Vuitena. L'aprofitament del vol de la via pública genera la taxa corresponent, quantificable segons el règim de l'1,5 per cent dels ingressos bruts per a les empreses subministradores.

Novena. L'aprovació d'una ordenança municipal reguladora és jurídicament possible i altament recomanable, però la seva validesa depèn de l'emissió de l'informe preceptiu de la Secretaria d'Estat competent en matèria de telecomunicacions (art. 50.5 LGT), de la justificació de la necessitat i la proporcionalitat de cada limitació, i del respecte al règim de declaració responsable.

Desena. El cablejat en desús no gaudeix de la protecció del règim sectorial de desplegament. La seva permanència constitueix una ocupació mancada de títol i pot ser combatuda per l'Ajuntament mitjançant el deure de conservació, les ordres d'execució, la revocació del títol demanial i l'execució subsidiària, amb repercussió del cost al titular.

Onzena. L'entrada en aplicació del Reglament d'Infraestructura de Gigabit reforça els drets d'accés a la infraestructura existent i a la infraestructura interior dels edificis, i imposa a l'Ajuntament obligacions de transparència, de coordinació d'obres i de resolució de permisos en terminis taxats, la qual cosa exigeix una adaptació dels procediments municipals que hauria d'abordar-se de manera immediata.

Dotzena. Es recomana, com a estratègia global, combinar tres instruments: la incorporació de determinacions específiques al planejament i al catàleg de protecció; l'aprovació d'una ordenança coherent amb el marc sectorial; i la subscripció de convenis amb els operadors i la distribuïdora elèctrica per a la retirada progressiva i el soterrament coordinat amb la programació d'obres municipals.

9.- RECOMANACIONS DIRIGIDES ALS AJUNTAMENTS

Davant l'acumulació i el desordre de cables aeris, a les façanes i a diversos espais de la via pública els ajuntaments tenen instruments d'actuació que poden ésser impulsats en el seu cas per les sindicatures de greuges locals. Com hem vist, els municipis mantenen competències clau connectades principalment amb l'**urbanisme, el medi ambient i l'ús del domini públic**. En efecte, els ajuntaments regulen la ubicació física de les infraestructures mitjançant el planejament urbanístic i vigilen que les instal·lacions compleixin les normes d'edificació i l'impacte visual; a l'hora d'aprovar determinats projectes d'infraestructures, l'Estat ha de sol·licitar un informe als ajuntaments afectats perquè avaluin l'impacte local; poden controlar el compliment de la protecció de l'entorn urbà o dels espais protegits; els operadors tenen dret a ocupar el domini públic per desplegar les seves xarxes però els municipis gestionen les autoritzacions d'ús i cobren les taxes corresponents per aquesta ocupació; els ajuntaments poden exigir a les operadores la presentació de plans tècnics previs per tal de planificar de forma ordenada el desplegament de xarxes al seu territori.

Els ajuntaments poden utilitzar el POUM (Pla d'Ordenació Urbanística Municipal) o les ordenances per ordenar la instal·lació de xarxes i antenes i així minimitzar l'impacte visual i paisatgístic. L'operador manté el dret d'accés, però l'Ajuntament pot coordinar les obres de canalització per minimitzar l'afectació de la via pública.

Les ordenances fiscals, en relació a l'ús de l'espai públic poden establir taxes ocupació privativa: els ajuntaments poden cobrar, com hem vist, una taxa corresponent a l'1,5% dels ingressos bruts facturats per l'operadora en el municipi a través de les xarxes que ocupen la via pública; així com taxes per llicències o declaracions responsables. Es cobra una taxa puntual per cobrir el cost de la tramitació administrativa i la comprovació tècnica de les instal·lacions.

La principal norma estatal que hem destacat és la Llei 11/2022, de 28 de juny, General de Telecomunicacions. Aquesta llei transposa el Codi Europeu de les Comunicacions Electròniques (CECE), establert mitjançant la Directiva (UE) 2018/1972, i és el marc normatiu global que unifica i regula les telecomunicacions a tota la Unió Europea. A diferència del Reglament 2024/1309 (que se centra estrictament a reduir els costos d'obra civil i desplegament físic), el Codi és una directiva estructural que regula *tot el mercat de les telecomunicacions*, des de la competència entre operadors fins als drets dels usuaris. Hem subratllat que la Llei 11/2022, prioritza el dret dels operadors a desplegar xarxes per garantir la connectivitat, considerant-ho un servei d'interès general. Aquesta legislació opta per *afavorir el soterrament* de les noves instal·lacions de fibra òptica, *però no a retirar els cables en desús*. Això vol dir que *no es pot obligar els*

operadors a endreçar o retirar el cablejat aeri i per façana que ja està obsolet. Els ajuntaments, però, tenen mecanisme per obligar a fer les canalitzacions per poder-ho soterrar i a més han de cercar la bona voluntat de les companyies prestadores del servei per fer-ho.

Des del juny del 2022 els ajuntaments poden obligar els operadors a fer ús de les canalitzacions soterrades o passar els cables preferentment per l'interior dels edificis. Aquí trobem un àmbit sòlid de competència municipal, juntament amb el planejament urbanístic. D'aquesta manera se supera l'anterior Llei de Telecomunicacions del 2014 que considerava la fibra òptica un servei d'interès general i permetia posar cables a les façanes sense pràcticament limitacions, amb la idea de fons de dotar el territori d'una xarxa de comunicacions extensa, la qual cosa ha causat un gran impacte visual. Aquest antecedent normatiu ha condicionat de forma notòria la situació actual.

10.- BONES PRÀCTIQUES

Davant la manca d'eines efectives per tal d'ordenar els cables a l'espai públic, la Generalitat de Catalunya, FECEMINTE (Federació Catalana d'Empreses de Telecomunicacions) i el Consorci LOCALRET van elaborar la *Guia de bones pràctiques del desplegament urbà de xarxes de fibra òptica per façanes* per tal de compatibilitzar la connectivitat amb el respecte al paisatge urbà. El document recomana pautes per minimitzar l'impacte visual, garantir la seguretat i fomentar l'ús compartit d'infraestructures entre operadors¹. També opta per cercar elements de col·laboració entre les comunitats de propietaris, els ajuntaments i les operadores elèctriques i de telecomunicacions prestadores del servei.

Els operadors elèctrics, de fibra, i de telèfon, utilitzen la instal·lació de cablejat aeri o en façana com una eina ràpida i barata per a dur a terme els seus treballs, i precisament l'impacte estètic, el més evident, és el que genera una oposició més forta per part dels veïns de les comunitats i carrers afectats. Sovint són els veïns els que proposen soterrar o ordenar el cablejat de les finques, fins i tot sufragant el cost. D'altres han intentat posar-se en contacte directament amb les operadores per trobar una solució al desordre de cables de la façana de casa seva. Uns altres es posen en contacte amb els ajuntaments per a que els ajudin. Els Síndics locals i les Oficines municipals de consum tenen aquí un àmbit de treball cooperatiu, que ja s'ha demostrat eficient i sobre el que cal insistir.

¹ <https://www.feceminte.cat/presentacio-de-la-guia-de-bones-practiques-del-desplegament-urba-de-xarxes-de-f-o-per-facanes/>

Com hem dit reiteradament, la normativa actual estableix que si ha un sistema soterrat accessible, les companyies no poden grapar per façana. Els ajuntaments poden exigir un sistema de tubs soterrats buits per passar els cablejats que estan a les façanes, però de moment és una exigència urbanística en edificis nous. Es recomana aprovar una *Ordenança del paisatge urbà* on es pot incloure l'exigència de soterrament dels cables (vegeu el cas de **Lleida**²), tot aprovant una partida pressupostària per la retirada de pals elèctrics i l'ordenació del cablejat en façanes dels edificis històrics i el patrimoni de la ciutat, i si cal substituir aquests cables per uns altres que tècnicament ofereixen una major seguretat i faciliten el manteniment per part de la companyia subministradora.

És recomanable que els ajuntaments ofereixen una línia d'ajudes econòmiques a aquelles comunitats de propietaris que presentin un projecte privat per a soterrar el cable de les façanes de les seves finques.

Es proposa portar a terme reunions entre l'Ajuntament i els operadors elèctrics i de telecomunicacions per a informar-los de les regulacions que s'aplicaran quant a cablejat a la ciutat, buscant la col·laboració de totes elles.

Els ajuntaments poden aprofitar les obres de reurbanització de carrers (voreres o pavimentació) per construir rases on encabir els cables. Un cop feta la infraestructura soterrada, el municipi sí que pot obligar legalment les companyies elèctriques i de telecomunicacions a retirar els cables aeris i passar-los per sota terra.

Un cas clar de necessitat de nova regulació és el cablejat fora d'ús que roman penjat a les façanes. La Llei General de Telecomunicacions, que empara la instal·lació de serveis de banda ampla a les façanes amb condicions, *no exigeix la retirada de la malla que ha quedat inoperativa*. De fet, el Congrés de Diputats ha demanat el maig de 2026 mitjançant l'aprovació d'una proposició no de llei³ que el Govern estudiï la possibilitat d'una futura regulació legal que obligui a les operadores a despenjar el cablatge que ha deixat de prestar servei. Actualment, l'absència d'aquesta exigència legal és un handicap important que repercuteix negativament en les capacitats tant dels ajuntaments com dels veïns per tal d'ordenar el cablejat. A més, la proposició permetria que el cost de la retirada dels cables inoperatius anirien a càrrec de l'empresa operadora del servei.

² <https://seu.paeria.cat/normativaMilloradaAnunciPublic/showPublicacion/1192?cat.id=16>

³ <https://controlcongreso.com/iniciativas/regulacion-retirada-cableado-desuso-redes-telecomunicaciones-161002288/>

Avui, però, els ajuntaments poden obrir expedients i enviar requeriments oficials a les companyies per exigir la neteja de línies mortes sota amenaça de sancions si posen en perill la seguretat. Si un cable penja a una alçada inadequada, dificulta el pas de vianants, s'ha després o suposa un risc d'incendi o electrocució, els serveis municipals i de protecció civil poden intervenir d'urgència. L'ajuntament pot retirar el perill immediatament i passar posteriorment la factura de la reparació o la retirada a la companyia propietària de la línia.

Localitats com **Sant Andreu de la Barca** han tancat *acords i plans d'inversions* amb distribuïdores (com Endesa) per substituir vells cables aeris per cablejat trenat i grapat correctament a la façana.

Els Ajuntaments poden fer ús de les Ordenances de Paisatge Urbà, tot establint criteris estètics i d'ordenació d'elements a les façanes. Per exemple, **l'Ajuntament de Barcelona** ha impulsat *guies de bones pràctiques i reformes normatives per endreçar el cablejat de fibra òptica*, que més tard pretén incorporar a l'esmentada Ordenança. Aquest document no és obligatori, sinó un pas previ a la futura reforma de l'Ordenança del Paisatge Urbà per a frenar el caos de cables a les façanes⁴. A la guia es diu que la distribució de cables per la façana ha de ser la “solució última”, sempre darrere de l'ús de canalitzacions encastades o a través de patis i terrasses, que és el que diu la legislació vigent”. A més, insta a “respectar els elements compositius i decoratius que siguin rellevants” i “tenir una cura especial a l'hora d'instal·lar i fixar les caixes terminals òptiques i les caixes d'empalmament, així com tots els cables que se'n deriven”. Crida a “respectar les solucions constructives de la façana” per no foradar-la i provocar “entrades d'humitat i problemes d'aïllament”, així com “adequar-se a la morfologia” de la paret. A més, als nuclis antics o edificis catalogats com a béns d'interès local o nacional, les restriccions són molt més dures, i l'Ajuntament pot prohibir de forma estricta el cablejat aeri o grapat visible de forma desendreçada.

Per tant, els operadors tenen ara per ara el dret a l'ocupació de la propietat privada per al desplegament de xarxes. El xoc entre els drets de les operadores i els dels propietaris d'immobles es resol sovint mitjançant l'acord entre l'operador i les persones propietàries, o bé la mes dràstica, que pot consistir en l'expropiació forçosa o la declaració de servitud de pas. El malestar que s'ha generat ha estat important, en alguns

⁴ <https://www.elperiodico.com/es/barcelona/20260327/barcelona-cables-fachadas-cableado-edificios-guia-ayuntamiento-buenas-practicas-128451843>
<https://www.cafbl.cat/les-receptes-de-cinc-experts-per-frenar-el-cablejat-caotic-a-les-facanes-de-barcelona-mes-control-pacte-amb-les-telecos-i-subvencions/>

casos. El ciutadà sovint no sap de quina manera fer valdre els seus drets, i demana ajuda a l'Ajuntament, i en especial al Síndic de Greuges Local. Aquest com direm més avall té un important paper a desenvolupar en aquest afer.

La prepotència inicial d'algunes empreses operadores ha passat però a un escenari de cerca de consens i acords, com a via per a solucionar problemes. Si no es fa així, i l'empresa instal·ladora no justifica la necessitat del cablejat és procedent demanar una **indemnització** al propietari, sempre que aquest acrediti haver sofert un mal efectiu i indemnitzable. I si no hi ha un **acord**, la comunitat de propietaris poden exercir les **accions legals** corresponent per tal de demanar la retirada dels cables.

11.- CRITERIS INTERPRETATIUS PER A LES SINDICATURES LOCALS

En funció del que hem vist què poden fer els ajuntaments, els Síndics de Greuges Locals poden actuar en l'àmbit de les seves competències en els següents aspectes:

1. Tramitació i investigació de queixes veïnals

Quan un ciutadà o una comunitat de propietaris presenta una queixa pel mal estat, perillositat o acumulació de cablejat obsolet, el Síndic pot

- a) **Demanar informes a l'Ajuntament** per saber si s'estan aplicant les ordenances municipals de paisatge urbà o d'urbanisme.
- b) **Verificar si l'Ajuntament ha requerit a les companyies** de telecomunicacions o elèctriques la neteja o ordenació dels cables.
- c) **Controlar que l'administració local respongui** als ciutadans afectats d'acord amb el dret a una bona administració.

2. Emissió de recomanacions i advertiments a l'Ajuntament

Si el Síndic detecta deixadesa o falta de regulació per part de l'Ajuntament, pot emetre resolucions no vinculants com ara:

- a) **Instar l'Ajuntament a actualitzar les seves ordenances** per obligar les operadores a retirar el cablejat en desús.
- b) **Recomanar plans d'inspecció** per controlar l'impacte visual i la seguretat dels cables que penjen o toquen el terra

3. Actuacions d'ofici i informes generals

Si el "garbuix" de cables és un problema generalitzat al municipi, el Síndic pot obrir una investigació d'ofici

- a) **Elaborar estudis o informes monogràfics** per visibilitzar el problema de la degradació de l'espai públic davant del Ple Municipal.
- b) **Proposar la creació de guies de bones pràctiques** o convenis entre l'Ajuntament i les operadores per coordinar el desplegament de la fibra òptica sense col·lapsar les façanes.

4. Mediació

- El Síndic pot actuar com a **mediador informal** entre els veïns afectats i els serveis tècnics municipals per buscar solucions viables (com ara canalitzacions alternatives o soterraments).

5.- Actuar en col·laboració amb l'Oficina Municipal de Consum (OMIC) en casos greus de manca d'acord amb la companyia prestadora dels serveis. Per exemple, poden fer una pressió **conjunta per a la retirada del cablejat obsolet**. Tots dos es poden aliar per fer un "front comú" a nivell municipal:

- L'**OMIC** recopila les queixes de consum, els talls de servei de veïns afectats o els abusos de les companyies en instal·lar caixes de connexions sense permís.
- El **Síndic local** utilitza aquesta informació recollida per l'OMIC per elaborar un **informe d'ofici o una recomanació al Ple de l'Ajuntament**. El Síndic argumentarà que l'acumulació de queixes a l'OMIC demostra que l'Ajuntament ha d'actuar d'urgència mitjançant inspeccions urbanístiques.

En alguns municipis, quan hi ha conflictes greus (com un desplegament massiu de fibra que fa malbé un barri històric), l'Ajuntament pot crear una comissió de seguiment. El Síndic i el cap de l'OMIC poden asseure's a la mateixa taula per exigir a les operadores un pla de neteja de cables vells.

Aquest és el nostre parer, que sotmetem a qualsevol altre millor fonamentat en dret, fet a Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), el 27 d'agost de 2026.

MARC NORMATIU RELLEVANT

1. Dret de la Unió Europea

Directiva (UE) 2018/1972 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2018, per la qual s'estableix el Codi Europeu de les Comunicacions Electròniques (DOUE L 321, de 17.12.2018).

Reglament (UE) 2024/1309 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2024, pel qual s'estableixen mesures per reduir el cost del desplegament de les xarxes de comunicacions electròniques de gigabit, es modifica el Reglament (UE) 2015/2120 i es deroga la Directiva 2014/61/UE (Reglament d'Infraestructura de Gigabit) (DOUE L 2024/1309, de 8.5.2024). Aplicable des del 12 de novembre de 2025, amb les excepcions de l'article 19.

2. Legislació estatal

Constitució espanyola, de 27 de desembre de 1978, especialment els articles 33, 45, 46, 137, 140 i 149.1.13a, 21a, 22a, 23a i 25a.

Llei 11/2022, de 28 de juny, general de telecomunicacions, en particular els articles 3, 44 a 48 (drets d'ocupació, ubicació compartida i servituds), 49 a 51 (col·laboració entre administracions públiques, mecanismes de col·laboració i previsió d'infraestructures) i 52 i 53 (accés a infraestructures i coordinació d'obres civils).

Reial decret llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació.

Reial decret 346/2011, d'11 de març, pel qual s'aprova el Reglament regulador de les infraestructures comunes de telecomunicacions per a l'accés als serveis de telecomunicació a l'interior de les edificacions.

Ordre ITC/1644/2011, de 10 de juny, per la qual es desenvolupa el Reglament regulador de les infraestructures comunes de telecomunicacions.

Reial decret 330/2016, de 9 de setembre, relatiu a mesures per reduir el cost del desplegament de les xarxes de comunicacions electròniques d'alta velocitat, en allò que romanguí vigent com a norma de desplegament i resulti compatible amb el Reglament (UE) 2024/1309.

Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, en especial els articles 54 a 58, relatius a la declaració d'utilitat pública i a la servitud de pas d'energia elèctrica.

Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica.

Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, especialment els articles 4, 25.2, 84, 84 bis i 139 a 141.

Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques.

Reial decret 1372/1986, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament de béns de les entitats locals.

Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, especialment els articles 20, 24.1.c), 41 i 100 a 103.

Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, en particular els articles 69, 99 a 105, 129 i 133.

Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat, especialment els articles 5, 9, 17 i 26 a 28.

Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, en particular l'article 19.

Reial decret legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de sòl i rehabilitació urbana.

Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

Ordre TMA/851/2021, de 23 de juliol, per la qual es desenvolupen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats.

Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació, i Reial decret 314/2006, de 17 de març, pel qual s'aprova el Codi tècnic de l'edificació.

3. Legislació de Catalunya

Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en particular els articles 84, 127, 133, 144 i 149.

Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme, en la redacció vigent, especialment els articles 9, 187, 187 bis, 187 ter, 197, 198 i 205 i següents.

Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme.

Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, especialment els articles 8, 66 i 178.

Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals.

Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, en particular els articles 34 a 37.

Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, i Decret 343/2006, de 19 de setembre, que la desplega.

Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya, amb el seu règim transitori respecte del Decret 135/1995, de 24 de març.

Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals, en particular els articles 553-1 i següents, sobre propietat horitzontal, i 566-1 i següents, sobre servituds.

Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge, quant al deure de conservació i rehabilitació.

Llei 11/2026, del 9 de juliol, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic, i Llei 8/2026, del 2 de juliol, d'erradicació de l'amiant, per les modificacions que introdueixen en el Text refós de la Llei d'urbanisme.

4. Jurisprudència

Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 12 de juliol de 2012, Vodafone España i altres, assumptes acumulats C-55/11, C-57/11 i C-58/11.

Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 27 de gener de 2021, Vodafone España, assumpte C-764/18, ECLI:EU:C:2021:70.

Sentència del Tribunal Constitucional 8/2012, de 18 de gener.

Sentència del Tribunal Constitucional 20/2016, de 4 de febrer.

Sentència del Tribunal Suprem (Sala Contenciosa Administrativa, Secció 2a) núm. 1117/2024, de 24 de juny, rec. 448/2023, sobre subjecció a l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres i exigència de declaració responsable per a l'estesa de fibra òptica per façanes i interiors.

Sentències del Tribunal Suprem de 26 d'abril de 2021 (rec. 1636/2017, ECLI:ES:TS:2021:1532) i de 29 d'abril de 2021 (rec. 1383/2017, ECLI:ES:TS:2021:1724), sobre la taxa per aprofitament especial del domini públic local.

Sentència de l'Audiència Nacional de 2 de novembre de 2018, rec. 206/2015, que anul·la la prohibició d'instal·lar antenes i conduccions en façanes establerta per una ordenança municipal de paisatge urbà.

5. Documents institucionals i bibliografia complementària

Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. Informes en matèria de desplegament de xarxes i unitat de mercat, i funcions d'autoritat competent per a la resolució de controvèrsies previstes al Reglament (UE) 2024/1309.

Federació Espanyola de Municipis i Províncies i Oficina Tècnica d'Impuls del Desplegament Digital. Guia per millorar l'adequació de la normativa i dels instruments de planificació urbanística a la Llei general de telecomunicacions.

Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública. Recomanacions i ordenances tipus en matèria d'urbanisme i desplegament de xarxes, i respostes a les preguntes freqüents sobre l'article 49 de la Llei 11/2022.

LOCALRET. Nota sobre el Reglament europeu de la infraestructura de gigabit i la seva incidència en l'àmbit local.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Joan Lluís Pérez Francesch

27/8/26